

ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ

ਸ਼ਮਸ਼ਕਰ ਬਹਾਦਰ ਜੇ.

ਦਲਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ

1963 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 882

ਈਸਟ ਪੰਜਾਬ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ (ਕੰਸੋਲਿਡੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਪ੍ਰੀਵੈਨਸ਼ਨ ਆਫ ਫਰੈਗਮੈਂਟ) ਐਕਟ (L of 1948)—S2

(bb) (Hi)-ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਰਸਤੇ—

; ਕੀ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਦੀ ਸੜਕ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਅਗਸਤ। 21 ਵਾਂ

ਪੂਰਬੀ ਪੀਬੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀਬੀ) ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (iii) ਦੇ ਅਧੀਨ। ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ (ਕੰਸੋਲਿਡੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਪ੍ਰੀਵੈਨਸ਼ਨ ਆਫ ਫ੍ਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ, 1948, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ 39 ਆਫ 1963 ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, "ਸਾਂਝੇ ਉਦੇਸ਼" ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, "ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਰਸਤੇ" ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਪਿੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਦੀ ਦੋ ਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਵਾਲੀ ਸੜਕ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਭਾਵੇਂ ਪਿੰਡ ਦੀ ਸੜਕ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਪਿੰਡ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਮਾਰਗਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਸੜਕ ਦੇ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਤੱਕ ਵੀ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜੋ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਦਾ ਹੈ।-

22/5 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸਰਟੀਓਰੀ, ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਿੱਟ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਟੀਵੀਟ', ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਪਿੰਡ ਕੋਟਲੀ ਅਬਲੂ, ਤਹਿਸੀਲ ਮੁਫੀਸਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੀ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

i ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜਵੰਦਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਐਸ ਕੇ ਕਪੂਰ, ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ, ਐਨ.ਐਨ.ਗੋਸਵਾਮੀ ਅਤੇ ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਆਰਡਰ

ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦਰ
ਜੇ

ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦਰ, ਜੇ.-ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਮੁਕਤਸਰ ਦੇ ਪਿੰਡ ਕੋਟਲੀ ਅਬਲੂ ਦੇ 96 ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੰਸੋਲੀਡੇਸ਼ਨ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਡਰਾਫਟ ਸਕੀਮ ਵਿਰੁੱਧ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਈ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਪਰ ਸਿਰਫ ਤਿੰਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਜਵੰਦਾ ਵੱਲੋਂ ਬਹਿਸ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਇਸ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਦੀ ਕੋਟ ਕਪੂਰਾ ਅਤੇ ਸਿਰਸਾ ਵਿਚਕਾਰ ਚੱਲਣ ਵਾਲੀ ਸੜਕ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਲਈ 245 ਕਨਾਲ 5 ਮਰਲੇ ਰਕਬੇ ਦੇ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ 'ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਤਰਾਜ਼ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਨਵੀਂ ਪਾਈ ਗਈ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ! 1963 ਦੇ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੰ. 39 ਦੁਆਰਾ ਈਸਟ ਪੰਜਾਬ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ (ਕੰਸੋਲੀਡੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਪ੍ਰੀਵੈਂਸ਼ਨ ਆਫ ਫ੍ਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ), 1948 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (iii)। ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ 'ਸਾਂਝੇ ਉਦੇਸ਼' ਅਧੀਨ ਹੁਣ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, "ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਰਸਤੇ" ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਕੋਟ ਕਪੂਰਾ ਤੋਂ ਸਿਰਸਾ ਤੱਕ ਦੀ ਸੜਕ ਭਾਵੇਂ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਦੀ ਸੜਕ ਜਾਂ ਰਸਤਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਅਧੀਨਗੀ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਯੋਗਤਾ ਜਾਂ ਪਦਾਰਥ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੈ। ਪਿੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਦੀ ਦੋ ਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਵਾਲੀ ਸੜਕ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਿੰਡ ਦੀ ਸੜਕ ਅਤੇ ਰਸਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੇ ਸੁਝਾਅ ਦੀ ਕੋਈ ਵਾਰੰਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਮਾਰਗਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ ਜੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਜੋੜਦੇ ਹਨ। ਪਿੰਡ, ਨਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਹਿੱਸੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਿਰਫ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ। ਬੱਸ ਇਹ ਵੇਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੇ ਚਾਰ ਕੋਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਜੋ 'ਸਾਂਝੇ ਉਦੇਸ਼' ਨੂੰ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੱਚੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਮੈਂ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਕਿ ਕੋਟ ਕਪੂਰਾ ਅਤੇ ਸਿਰਸਾ ਨੂੰ ਜੋੜਦੀ ਸੜਕ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਅਤੇ ਲੰਘਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਣਾ ਕੋਈ ਪਿੰਡ ਦੀ ਸੜਕ ਜਾਂ ਰਸਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਲਾਹਕਾਰ ਦੀ ਅਗਲੀ ਪੇਸ਼ਗੀ ਰੁੱਖਾਂ ਦੇ ਮੁੱਲਾਂਕਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਜੇ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਆਈ ਤਾਂ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਦਰਖਤਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਅਫਸਰ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਇੱਕ ਗੰਜਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਏਕੀਕਰਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਸ ਦਿਸ਼ਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 5 ਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਸੁਝਾਅ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ

ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸੰਬੰਧੀ ਕੇਸ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ ਪੂਰਾ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ"। ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 5 ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਦੀ ਕੋਈ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੰਸੋਲੀਡੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ ਨੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਕੋਈ ਮਿਤੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਸੀ। ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ 28 ਮਈ, 1963 ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ "ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਨਿਪਟਾਰੇ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇ"। ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ ਜਿਉਂ ਦੀ ਤਿਉਂ ਬਣਾਈ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇ। ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਬਾਦਲੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 10 ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਇਸ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਸਟੇਅ ਆਰਡਰ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਹੋਰ ਤਬਾਦਲੇ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ"। . ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਅਧੀਨਗੀ ਵਿਚ ਕੋਈ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੁਣ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀਆਂ ਤਰੀਕਾਂ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਣਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ

ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਮਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ